

kerne og lede deres Virksomhed. Men nu skal Bestyrelsen fremtidig gaa over til de tvungne Menighedsraad i Kjøbenhavn, og der er jo intet Menneske, der kan ane, hvem der kommer til at sidde i disse Raad. Folk ville derfor ganske sikkert vente med at indsende frivillige Gaver, indtil de se, om de ogsaa have Tillid til den Bestyrelse, der nu kommer. Med andre Ord: den frivillige Virksomhed, som Kirkefonden hidtil har udført, vil, hvis denne Lov bliver vedtagen, ikke kunne udføres for Fremtiden. Kirkefonden har ganske vist paataget sig at drive Kirkerne, men der er jo et gammelt Ord, der siger, at hvor intet er, har selv Kejseren — end sige Kultusministeren — tabt sin Ret, og man kan selvfølgelig ikke tvinge en frivillig Institution, som Kirkefonden er, til at fortsætte sin Virksomhed, naar den ikke længer kan faa de fornødne Midler ind ad frivillig Vej. Kirkefondens hele Virksomhed vil altsaa efter dette Forslag — efter hvad der foreligger, og som lyder højst sandsynligt — blive helt umulig, og dernæst vil Kjøbenhavns Skatteborgere ved Ligning efter Forslaget blive nødte til at betale for Fortsættelsen af denne Virksomhed. Er dette Tilfældet, forekommer det det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds og mig, at vi her ere i Færd med at gøre noget højst uheldigt. Der er neppe noget, man maa være gladere ved fra et folkekirkeligt Synspunkt, end at Folk frivilligt stille sig til Folkekirkens Tjeneste, uden at forlange Bidrag af Staten ved frivillige Midler bære det kirkelige Arbejde oppe. At vi her fra Lovgivningsmagten skulde slaa en saadan Bevægelse ned, kan jeg ikke tro, hvis man da vidste, det var det, der var Tale om. Nu ved man det naturligvis ikke. Der er jo Medlemmer her i Salen, de faa det altsaa ikke at vide før efter Afstemningen, og saa er det for saa vidt for sent, skønt det kan jo rettes til 3die Behandling. Men jeg har følt mig forpligtiget til at drage dette frem, for at man kan vide, hvad det er, man gør. Det er nemlig altid en rar Ting at vide, hvad man gør, naar man gaar til et saadant Skridt, og da jeg ikke tidligere har vidst det, men nu er bleven opmærksom paa, at her mulig er en stor Fare, har jeg saa lidt som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds kunnet tage Standpunkt til denne Sag, før det var os ganske klart, hvorledes det hang sammen. Mig forekommer det, at selv om man ikke har min Betragtning af tvungne Menighedsraad, og selv om

man ikke har min Betragtning af Frivillighedens Betydning for Kirken, maatte man dog stejle lidt ved det Spørgsmaal: er det saa vigtigt at faa den Tanke, der saa pludselig er skudt op om tvungne Menighedsraad, ført igennem, at man derfor skal standse en frivillig Virksomhed af et Omfang som denne og paalægge de kjøbenhavnske Skatteborgere en saadan Skattebyrde som den, der her er Tale om? Det forekommer mig at være et saa alvorligt Spørgsmaal at faa overvejet, at jeg har villet gøre mit til at faa det frem.

Borghjerg: Det er fuldkommen rigtigt, som den ærede sidste Taler sagde, at det store Flertal er forduftet. Den store, kompakte Majoritet, ogsaa kaldet Hundredemandforeningen, bærer ikke disse Lovforslag med sin Interesse og Nærværelse. Jeg vilde ønske, at denne Interesseløshed maatte vedligeholde sig ogsaa under Afstemningen, for saa vilde vist nok mit Parti, saa vidt jeg kan se, være i Stand til at sætte de Ændringer igennem, jeg har stillet, Ændringerne til §§ 16 og 17, og da vi i høj Grad interessere os for disse Ændringsforslags Vedtagelse, vilde jeg meget haabe, at den nuværende Partikonstellation maatte holde sig en halv Time eller en Time endnu, indtil Afstemningen er forbi.

Jeg skal sige, hvorfor disse Ændringsforslag interessere os. De gør det først og fremmest, fordi de ere af gennemgribende økonomisk Betydning for Kjøbenhavns Befolkning. Den sidste ærede Taler har væsentlig omtalt denne Sag fra dens aandelige, kirkelige, kristelige Side, hvad man nu vil kalde det, og har med Rette dokumenteret, at der her fra selve Kirkens Folk i Kjøbenhavn foreligger Andragende om at maatte blive fri for den Kirkebeskatningsret, hvorom der her er Tale. Jeg vil helst dvæle ved den økonomiske Side af Sagen; den interesserer mig som kjøbenhavnsk Repræsentant mest. Det drejer sig om et Forslag, der, saa vidt jeg kan se, vil medføre en aarlig Merbeskatning til kirkelige Formaal af 2—300,000 Kr. Imidlertid har det ikke været muligt at faa at vide af Ministeren, hvor meget vi skulde beskattes med. Det er jo ikke noget usædvanligt længer, at man ønsker at merbeskatte os. Vi have jo i denne Samling haft det ene Skattelovforslag efter det andet over Hovedet. At vi skulde punge ordentlig ud, have vi en bestemt Fornemmelse af. Men hvad der er noget nyt er, at vi ikke kunne faa at vide, *hvad* vi skulde